

Na osnovu člana 22 Statuta Brčko distrikta BiH - prečišćeni tekst (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 02/10) Skupština Brčko distrikta BiH na _____ sjednici održanoj dana _____ usvaja

ZAKON
O ZABRANI PUŠENJA I DRUGIH OBLIKA UPOTREBE DUHANA I DUHANSKIH
PROIZVODA NA JAVNIM MJESTIMA
U BRČKO DISTRIKTU BOSNE I HERCEGOVINE

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Član 1

(Predmet Zakona)

- (1) Ovim zakonom propisuju se mjere zabrane pušenja i drugih oblika upotrebe duhana i duhanskih proizvoda (u daljnjem tekstu: pušenje) na javnim mjestima u Brčko distriktu BiH, izuzeci od zabrane pušenja, kontrola i nadzor nad primjenom zakona.
- (2) Drugi oblici upotrebe duhana i duhanskih proizvoda, u smislu ovog zakona, su svaki oblici upotrebe uključujući žvakanje, šmrkanje, sisanje i slično.

Član 2

(Javno mjesto)

- (1) Javno mjesto, u smislu ovog zakona, je svaki prostor koji je javno dostupan i namijenjen pružanju usluga za javnost, i mjesta na kojima se okuplja veći broj ljudi, bez obzira na pravo vlasništva ili pravo pristupa, uključujući a ne ograničavajući se na:
- a) organe javne uprave Brčko distrikta BiH kao i državne i entitetske organe na teritoriji Brčko distrikta BiH, javne institucije, javna preduzeća, javne ustanove i zavode;
 - b) vaspitno-obrazovne ustanove;
 - c) ustanove za smještaj i boravak učenika i studenata;
 - d) zdravstvene ustanove;
 - e) ustanove kulture kao što su pozorište, bioskop, dom kulture i slično;
 - f) stadione i sportske dvorane i druge slične objekte;
 - g) mjesta na kojima se prodaje ili poslužuje hrana i piće;
 - h) sredstva javnog prevoza kojima se obavlja prevoz lica;
 - i) radna mjesta u pravnim licima i druga mjesta gdje se obavlja proces rada;
 - j) mjesta privremeno dostupna javnosti i
 - k) ostala radna mjesta kao što je banka, pošta, prodavnica, tržni centar, tržnica i slično.

Član 3 **(Cilj)**

Cilj ovog zakona je unapređenje zdravlja stanovništva Brčko distrikta BiH kroz zaštitu nepušača i rizičnih grupa, kao što su maloljetna lica, trudnice i starija lica od pasivnog pušenja.

Član 4 **(Duhan i duhanski proizvodi)**

Pod duhanom i duhanskim proizvodima, u smislu ovog zakona, podrazumijevaju se duhan i duhanski proizvodi definisani Zakonom o duhanu Bosne i Hercegovine.

DIO DRUGI – ZABRANA PUŠENJA

Član 5 **(Zabrana pušenja)**

Zabranjuje se pušenje na svim javnim mjestima utvrđenim članom 2 ovog zakona, izuzev ukoliko je to izričito dozvoljeno ovim zakonom.

Član 6 **(Osiguranje provedbe zabrane pušenja)**

(1) Vlasnici ili korisnici prostora ili mjesta gdje je pušenje zabranjeno ovim zakonom moraju osigurati postavljanje vizuelne informacije koja se sastoji od grafičkog znaka zabrane pušenja i teksta koji glasi: "Zabranjeno pušenje", kao i informacije o načinu prijavljivanja i sankcioniranju.

(2) Na mjestima i prostorima gdje je pušenje zabranjeno, ne smiju biti postavljene pepeljare ili druge posude koje mogu služiti za odlaganje pepela.

(3) U slučaju da lice na javnom mjestu iz člana 2 ovog zakona ne poštuje zabranu pušenja, vlasnik, odnosno korisnik prostora ili mjesta u kojem je pušenje zabranjeno dužan je lice:

- opomenuti;
- uskratiti uslugu;
- zatražiti od lica da napusti prostor.

(1) U slučaju da lice ne ispoštuje zabranu i nakon što vlasnik, odnosno korisnik prostora ili mjesta u kojem je pušenje zabranjeno postupi po ovlaštenju iz stava 3 ovog člana, vlasnik odnosno korisnik prostora ili mjesta u kojem je pušenje zabranjeno dužan je obavijestiti inspekciju iz člana 8 ovog zakona.

Član 7 **(Izuzeci od zabrane)**

(1) Pušenje je dozvoljeno u posebno određenim prostorijama za pušenje, koje su odvojene od nepušačkog područja i na kojima je istaknut znak kojim je obilježena zona dozvoljene upotrebe duhana i duhanskih proizvoda.

(2) Prostor za pušenje mora biti uređen tako da iz njega nije moguć protok zraka onečišćenog duhanskim dimom u drugi prostor te mora biti opremljen ventilacijskim sistemom i sistemom za filtriranje koji je sastavni dio prostora za pušenje. Duhanskim dimom onečišćeni zrak iz prostora za pušenje ne smije prelaziti u druge zatvorene prostorije.

(3) Znakovi moraju sadržavati ili simbol u obliku cigarete ili izraz „Prostorija za pušenje“ koji su istaknuti na način i u veličini koji obezbjeđuju da postoji razumna vjerovatnoća da ih lice koje ulazi u prostoriju ili se nalazi u prostoriji vidi.

(4) Uz oznaku iz prethodnog stava obavezno mora da stoji oznaka da je zabranjen ulaz licima mlađim od osamnaest godina.

(5) Pušenje je dozvoljeno za pacijente u službama i odjelima za zaštitu mentalnog zdravlja u zdravstvenim ustanovama i u drugim ustanovama koje pružaju usluge socijalne njege mentalno oboljelim licima, kao i u ustanovama namijenjenim za izdržavanje kazne, ako i kada mogu biti uspostavljene posebne prostorije za pušenje odvojene od nepušačke zone i ako medicinske i psihološke indikacije ukazuju na potrebu pacijenta za pušenjem.

DIO TREĆI – NADZOR I KAZNE NE ODREDBE

Član 8 **(Nadzor)**

(1) Upravni nadzor nad primjenom vrši Odjeljenje za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko distrikta BiH.

(2) Inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog zakona vrši sanitarna inspekcija i druge inspekcije u okviru svoje nadležnosti.

Član 9 **(Ovlaštenja inspektora)**

(1) U vršenju inspekcijskog nadzora inspektori iz člana 8 ovog zakona dužni su postupati u skladu sa Zakonom o inspekcijama Brčko distrikta BiH i drugim propisima.

(2) Inspektor u vršenju inspekcijskog nadzora ovlašten je:

- a) zabraniti pušenje na javnim mjestima u skladu s odredbama ovog zakona,
- b) narediti isticanje znakova na javnim mjestima shodno odredbama članova 6 i 7 ovog zakona;
- c) naložiti određivanje prostorije za pušenje iz člana 7 stavova 1 i 2 ovog zakona;
- d) narediti uklanjanje pepeljara i drugih posuda za odlaganje pepela;
- e) pokrenuti prekršajni postupak;
- f) poduzeti i druge mjere u skladu s propisom.

Član 10

(Kazne od 1.000 KM do 2.000 KM)

(1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 2.000 KM kaznit će se pravno lice ili samostalni poduzetnik ako:

- a) ne zabrani pušenje na javnim mjestima u skladu s odredbama ovog zakona (član 5 ovog zakona);
- b) ne odredi prostoriju za pušenje (člana 7 ovog zakona).

(1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 1.500 KM za prekršaj iz stava 1 ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 11

(Kazne od 500 KM do 1.000 KM)

(1) Novčanom kaznom od 800 KM do 1.000 KM kaznit će se pravno lice ili samostalni poduzetnik ako:

- a) ne istakne znak na javnom mjestu (članovi 6 i 7 ovog zakona);
- b) ne ukloni pepeljare i druge posude za odlaganje pepela (član 6 ovog zakona).

(1) Novčanom kaznom od 500 KM do 800 KM za prekršaj iz stava 1 ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu.

Član 12

(Kazne od 50 KM do 200 KM)

Novčanom kaznom u iznosu od 50 KM do 200 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice za pušenje na javnom mjestu (član 5 ovog zakona).

DIO ČETVRTI – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 13 (Prelazne odredbe)

Vlada Brčko distrikta BiH, u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona, na prijedlog Odjeljenja za zdravstvo i ostale usluge donijet će Pravilnik kojim će bliže odrediti postupanje organa javne uprave u provedbi ovog zakona.

Član 14 (Stavljanje van snage)

Stupanjem na snagu ovog zakona stavlja se van snage Odluka o ograničavanju upotrebe svih duhanskih proizvoda u službenim prostorijama organa javne uprave Brčko distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 4/08) i Odluka o ograničavanju upotrebe svih duhanskih proizvoda u službenim prostorijama Skupštine Brčko distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 27/04).

Član 15 (Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u službenom glasniku Brčko distrikta BiH.

Obrazloženje

PRAVNI OSNOV

Pravni osnov za donošenje Zakona o zabrani pušenja i drugih oblika upotrebe duhana i duhanskih proizvoda na javnim mjestima u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine sadržan je u članu 22 Statuta Brčko distrikta Bosne i Hercegovine – prečišćeni tekst (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 2/10).

RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Pušenje je vodeća bolest ovisnosti u svim populacionim skupinama u društvu, povezuje se sa većim dijelom vodećih uzroka smrtnosti u svijetu kao što su bolesti srca i krvnih sudova, posebno angina pektoris, srčani i moždani udar. Pušenje se povezuje i sa nastankom različitih oblika raka, naročito bronhija i pluća. Žene koje puše imaju poteškoća pri začeću ploda, dok upotreba duhana tokom trudnoće šteti zdravlju nerođenog djeteta. Posljedice ovako masovne bolesti ovisnosti odražavaju se indirektno na ekonomiju društva, u smislu smanjene radne sposobnosti i značajnih troškova liječenja. Duhanski dim sadrži preko 7.000 različitih hemijskih sastojaka, od kojih preko 100 djeluje štetno na organizam, a preko 70 je kancerogeno. Kada govorimo o respiratornom sistemu, pušenje se povezuje s nastankom raka pluća, hronične opstruktivne bolesti, emfizema, astme i učestalih infekcija. U odnosu na srce i krvne sudove, pušenje se povezuje s nastankom koronarne bolesti, kardiomiopatije, angine pectoris, aneurizme aorte, infarkta miokarda, te bolestima periferne cirkulacije. U odnosu na maligne neoplazme, pušenje se povezuje s nastankom raka na brojnim organima kao što su pluća i bronh, grlo, usna duplja, dojka, bubreg, jednjak, želudac, pankreas, materica, mokraćna bešika, kolon i rektum. Ne smije se zanemariti značaj štetnih efekata izloženosti duhanskim dimom od strane drugih pušača, kroz tzv. pasivno pušenje, koje se po relevantnim međunarodnim agencijama naziva i “Kancerogenim faktorom“. Rizik od umiranja usljed bolesti srca je veći kod nepušača koji su bili izloženi pasivnom pušenju u odnosu na nepušače koji nisu bili izloženi pasivnom pušenju, dok je rizik od umiranja usljed raka bronha i pluća veći kod nepušača koji su bili izloženi pasivnom pušenju u odnosu na nepušače koji nisu bili izloženi pasivnom pušenju.

Imajući u vidu da je briga o zdravlju stanovništva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine na prvom mjestu to podrazumijeva djelovanje institucija u području nadzora i upotrebe duhana, te je s tim u vezi predložen zakon kojim bi se uredila ova oblast.

BUDŽETSKE IMPLIKACIJE

Prikaz budžetskih implikacija Zakona o zabrani pušenja i drugih oblika upotrebe duhana i duhanskih proizvoda na javnim mjestima u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine sadrži akt Direkcije za finansije Brčko distrikta BiH.